

BERICHTE AUS DEN PARTNERSCHAFTEN

SPRAWOZDANIA Z PARTNERSTW

MATHIAS HELLERMUND

„Soteria nad Odrą”^{*} Gorzów Wielkopolski – Frankfurt/O

Wniosek

Wniosek o przyjęcie w poczet Euroregionu „Pro Europa Viadrina” w celu realizacji w Brandenburgii projektu wykraczającego poza granice kraju i wspieranego przez Unię Europejską.

Opis projektu

„Soteria nad Odrą” to wspólny projekt niemiecko - polskiego ośrodka interwencji kryzysowej dla chorych psychicznie, prowadzącego również działalność badawczą i kształcącą.

Cel projektu

Otwarcie granicy stwarza nadzieję, lecz budzi także lęk przed nieznanym. Na skutek pęknięcia granicy osobowości może dojść do sytuacji kryzysowej, zwątpienia i załamania. W psychiatrii społecznej chodzi o zaakceptowanie inności w chorym psychicznie, o cierpliwe, pełne miłości, werbalne i pozawerbalne tworzenie płaszczyzny akceptacji. Koncepcja ośrodka interwencji kryzysowej opiera się na kontaktach pomiędzy osobą dotkniętą kryzysem a pomocnikami wykonującymi swą pracę społecznie i z urzędu - Polakami i Niemcami - gdyż praca w sytuacjach kryzysowych odbywać się będzie tuż przy gra-

nicy, we Frankfurcie/O, pod jednym dachem w mieszanym niemiecko - polskim zespole. Ośrodek może stać się sygnałem tolerancji i stanowić niewielki krok ku pokojowi w Europie oraz ku wewnętrznemu pokojowi osób przeżywających kryzys.

Treść projektu

- ośrodek przyjmuje osoby w psychozie, zarówno chorujące po raz pierwszy jak również w nawrocie kryzysu i opiekuje się nimi podczas całego okresu trwania choroby;
- uwzględniony zostanie w równym stopniu społeczny, medyczny i psycho- edukacyjny punkt widzenia w leczeniu psychoz tak, że pacjent będzie miał możliwość korzystania z terapii dopasowanej do jego indywidualnych potrzeb z minimalną jedynie ilością leków;
- metody pozawerbalne, jak terapia muzyką lub sztuką, techniki relaksacyjne, jak również wysoka gotowość do akceptacji pomogą osobie w kryzysie żyć ze swoją chorobą;
- przy ścisłej współpracy z najbliższymi szpitalami i służbami społecznymi powinna nastąpić stopniowa adaptacja chorych do zamieszkania w środowisku oraz do wykonywania pracy chronionej;
- na lokalizację przewidziano Frankfurt/O;
- ośrodek ma funkcjonować jako instytucja niemiecko - polska z dwoma zespo-

łami opiekującymi się pacjentami swojego obszaru językowego;

- dla pracowników ośrodka oraz osób pracujących w regionalnych służbach społecznych przewidziano zgodne z wykonywanym zawodem kształcenie w dziedzinie psychiatrii społecznej, które odbywać się będzie przy współpracy Instytutu Psychiatrii Komunalnej w Solingen. Ośrodek stwarza możliwość, by pacjent wraz z opiekunem przeżył kryzys przy fachowej superwizji sprzyjającej zdobyciu zaufania do metod psychiatrii społecznej;
- ośrodek dysponować będzie również ambulatorium, ściśle współpracującym z lecznictwem ambulatoryjnym w regionie i uzupełniającym jego brak podczas weekendów;
- wyczerpująca koncepcja zostanie opracowana przez komisję złożoną z osób wydelegowanych z lecznictwa ambulatoryjnego, komplementarnego i szpitalnego działającego w regionie. W koncepcji zostaną uwzględnione doświadczenia modelu soterii w Bernie w Szwajcarii;

Odpowiedzialni za projekt

Ze strony niemieckiej: Stowarzyszenie „Soteria nad Odrą”. Ze strony polskiej: Zespół Środowiskowego Lecznictwa Psychiatrycznego, Gorzów (c/o dr Zmysłony, Klinika Psychiatryczna Gorzów)

Lokalizacja/obszar działania

- projekt został zlokalizowany we Frankfurcie nad Odrą;
- obszar działania to Euro - region Pro Europa Viadrina.

Stopień wypracowania projektu oraz kontakty przygotowawcze

poprzez kontakty pomiędzy urzędami zdrowia w Gorzowie i Seelow trwającymi od 1992 roku ustalono regularną fachową wymianę doświadczeń;

- na konferencji Zarządu Niemiecko - Polskiego Towarzystwa Zdrowia Psychicznego 22.01.1994 w Wulkow/Booßen z polskim wiceministrem zdrowia, Wiesławem Jakubowiakiem, brandenburskim sekretarzem stanu d.s. socjalnych i zdrowia, Detlefem Affeld, zastępcą przewodniczącego sejmowej komisji zdrowia, Markiem Balickim, lekarzami wojewódzkimi z Gorzowa i Strausberg, oraz kierownikiem urzędu d.s. współpracy międzynarodowej z Frankfurtu n. Odrą, jak również specjalistami z regionu - ustanowiono coroczne sympozjum psychiatryczne obu krajów w Euroregionie;
- od kwietnia 1994 roku projekt przygotowują następujący partnerzy: Klinika Psychiatryczna z Frankfurtu n. Odrą, koordynatorzy od spraw psychiatrii z Märkisch - Oderland i Frankfurtu nad Odrą oraz szpital ogólny w Słubicach i Wojewódzki Szpital Psychiatryczny w Gorzowie Wlk.;
- podczas sympozjum Niemiecko - Polskiego Towarzystwa Zdrowia Psychicznego, które odbyło się 27-30.10.1994 w zamku Wulkow pani minister dr Regine Hildebrand zapowiedziała realizację projektu wspólnego niemiecko - polskiego ośrodka kryzysowego dla chorych psychicznie. Sekretarz stanu Detlef Affeld podkreślił znaczenie tego pierwszego wspólnego projektu w dziedzinie socjalnej i ochrony zdrowia oraz przyznał pomoc w finansowaniu go;
- prof. Michael Stark z Hamburga oraz dr Andrzej Cechnicki z Krakowa, którzy zajmują się nowymi metodami w leczeniu schizofrenii zgodzili się na współpracę w przeprowadzaniu badań towarzyszących.
- Zarząd Niemiecko - Polskiego Towarzystwa Zdrowia Psychicznego umieścił ten projekt w centrum swojej przyszłej działalności.

^{*} Skróty wykładu wygłoszonego na polsko - niemieckim Sympozjum partnerstw Gorzowa Wlk. i Frankfurtu/O, Gorzów Wlk., 1995